

SOMA YIRCA ÖZELİNDE EGE BÖLGESİNDEKİ EKOLOJİK YIKIM GÖRÜNTÜLERİ VE MÜCADELELER

Özer Akdemir (Ege Çevre ve Kültür Platformu - EGEÇEP Eş Dönem Sözcüsü)

Soma'ya bağlı Yırca köyü (Mahallesi) 6 bin zeytinin kesilmesinden günler önce yapılan bir toplantıda, eli yüzü, üstü başı kömür karası olan, beyaz saçlı 50-55 yaşlarında bir adam şunları söylüyordu kameralara. "Biz burada tütünümüzle, zeytinimizle gül gibi geçiniyorduk. Çocuklarımızı evlendiriyor, geleceğe umutla bakıyorduk. Sonra bu termik santral geldi. Sonra ikincisini yaptılar. Tarlalarımızı ellerimizden aldılar. Termik santralin dumanı, külü, kiri ürünlerimize bulaştı, verim alamaz olduk. Bizi kömüre muhtaç ettiler. Kimi işçi oldu termiğe kimi ocaklara indi. Ben de işte hurdalar arasından kömür toplayarak geçinmeye çalışıyorum". Yırcalı köylü, aslında Soma'dan bile eski olduğu söylenen köyünün, termik santral öncesi halini özlemle anlatırken, santralin kurulmasının ardından yaşanan olumsuzlukları da birebir hissedenden birisi. Anadolu'nun onlarca yerinde olduğu gibi, toprakları ellerinden alınan, ya da verimsizlik nedeniyle geçinemeyen, ya da tarım politikaları yüzünden ürünü para etmeyen yüz binlerce, milyonlarca köylü işçileşti. Tarımın çözülmesi köylüleri kente göç etmek durumunda bıraktı, fabrika işçisi yaptı. Bu kırdan kente göç dalgası kentin sorunlarının katlanmasına, başta barınma sorunu olmak üzere, alt yapı, sosyal sorunlar gibi birçok yeni sorunu beraberinde getirdi. Gecekondulaşma, sağlıksız konutlar ve kentsel planlama, kentlerin var olan sorunlarını içinden çıkılmaz hale getirdi. Sorunların katlanmasında, ülkenin sürekli değişen, darbelerle değiştirilen siyasal ikliminin yanı sıra sermaye sınıfının kapitalistleşme, ya da kapitalistleşememe sancılarında da aramak gerek.

Köyden erzak gelmese

Kente göçen, kentin hayı huyuna karıştı ama kırla da tam olarak bağını kesemedi. Köydeki tarlasından, bağından, anne babası, akrabasından gelen erzaklar, özellikle yaz sonu, güzün hasat zamanı, kış hazırlığında kentlerin otogarlarını çuvallar, kasalar, güğümler, torbalarla doldurdu, kırdaki ürünleri kente taşıdı. Geçim derdine düşen işçilerin can simidi köyden gelen erzaklar oldu, kentteki sınıf mücadelesinin yorgunları, geçinebilmek için kır takla atan işçiler bu durumu "Köyden erzak gelmese ekmeğin içi boş kalır" diye anlatıyorlar. ¹

Gitmek mi zor kalmak mı zor?

Köyden göçmeyip kalanlar ise toprağa bağlı yaşamının, eskisinden bin kat daha zor koşullarını göğüslemek zorunda kaldılar. Para etmeyen ürünler, eskisinden çok daha pahalı giderler, köyün yeni yetişen çocuklara eğitim, sağlık, sosyal olarak yetmemesi vs... Soma Yırca gibi olan köyler de az değil. Termik santraller, HES'ler, altın, bakır, mangan, nikel madenciliği, şimdi de RES'ler nedeniyle göç eden, işçileşen, ya da köyünde kalıp bu yeni komşularıyla baş etmeye çalışan insanlar topluluğunun öyküsü hüküm sürüyor Anadolu'da.

Yeni komşular

Yeni komşular, "dağdan gelip bağdakini kovma" deyimini tam olarak karşılıyorlar. Bir anda gelip köylünün yüzlerce yıldır yaşadığı topraklara yerleşiyorlar ve onları ya kovuyor, ya kaçmak zorunda bırakıyorlar. Kovuyorlar, "bizim bu araziye, suya, dağa, ormana, tarlaya ihtiyacımız var. Ya gönüllüce şu fiyata sat, ya da biz elinden almasını biliriz" tarzı bir efelenme ile güçlerine güvenip köylünün malını elinden alıyorlar. Bazen, "size de iş vereceğiz, topraktan, rezillikten kurtulacaksınız, çoluğunuz çocuğunuz sigortalı, sosyal güvenceli çalışacak" gibi tatlı sözlerle ikna edilmek isteniyor köylüler. Ürünleri para etmeyen, kıt kanaat geçinen köylüler bir kısmı için bu sözler yeni bir umut, yeni bir gelecek vaadi olarak görülüyor. Atalarının mezarlarının bulunduğu toprakları terk etmek istemeyen, küçük olsun, karnımızı kıt kanaat doyursun ama bizim olsun diye yerinden yurdundan ayrılmamakta direnenler, ya da yeni komşunun siyanürle, asitle, termik külü ve dumanıyla yaşamlarını, sağlıklarını alacağını öğrendiklerinde de eskiden 'olur' dediklerine karşı çıkmaya başlıyorlar. Bergama'da, Kışladağ'da, Efemçukuru, Çaldağında, ya da Karadeniz'de olan bu.

¹ <http://www.evrensel.net/haber/78808/koyden-erzak-gelmese-ekmegin-ici-bos-kalir>

Ayrışma

Buralarda şirketler köylüyü bizden, karşıdan olarak ikiye bölerken, yüzlerce yıl bir arada yaşayan köylünün sosyal dokusunu da ortasından bölüyor.² Bu çelişki, köylüler arasında tartışmalara, küslüklere dönüşüyor, birbirine düğününe, cenazesine, kahvesine gitmeyecek kadar yabancılaştırıyor. Bergama'da bu nedenle akrabalar arasında kan bile döküldü. Pınarköyde bir köylü çıkan çatışmada yaşamını yitirdi.³

Yırca nefes alamıyor

Yırca'da durum biraz daha farklı. 1950'li yıllarda kurulan ilk termik santral ve arkasından 1990'larda eklenen B ünitesi ile toprakları iyice daralan, verimsizleşen köylüler kentteki madenlerde, termik santralde işçi oldular. Öte yandan kalanlar, bu kirli sanayinin tüm zararlarını sağlıklarını, ürünlerinin veriminin azılması görerek yaşamak durumunda kaldılar yıllarca. Solunum yolu hastalıkları, kanser türleri artık yaşamlarının bir parçası haline geldi. Örneğin, Yırca'da o kadar kıyamet koparken, tartışılırken, ağaçların peşine düşülmüşken son birkaç ay içerisinde 2 kişi akciğer kanserinden yaşamını yitirdi. Yine Greenpeace'in yaptığı hava kirliliği ölçümlerinde "Dünya Sağlık Örgütü (WHO)'nün güvenilir olarak belirtilen günlük limitlerinin iki katından fazla" kirlilik ölçüldü. Yırca Köyü Muhtarı Mustafa Akın, "Son 15 gün içinde iki kişi akciğer kanserinden öldü. Bunun nedenleri hem santralden çıkan gaz, hem de santralin kül barajı. Nefes alamıyor, çamaşır asamıyoruz"⁴

Termik santralin zararlarını böylesine yaşayan bir topluluğun, ellerinde son kalan geçimlik tarım arazilerinin, zeytinliklerin termik santral yapılması için kamulaştırılmasına karşıya çıkmasından daha doğal ne olabilir ki?

Acele kamulaştırma ya da acele mülksüzleştirme

Bu kamulaştırma, daha doğrusu acele kamulaştırma olgusu da son yıllarda siyasi iktidarın en çok kullandığı sermayeye rant aktarımı, ya da iş kolaylaştırma yöntemlerinden birisi oldu. İkinci dünya savaşı sırasında askerin acele ihtiyaç duyduğu hallerde kullanılmak üzere çıkarılan yasa, AKP iktidarında sermayenin acele ihtiyaç duyduğu haller için halkın elindeki taşınmazı kamu adına alıp, şirketlere aktarmaya dönüştü. Halk acele kamulaştırma ile acele mülksüzleştirilmeye başladı, sermayenin hukuksal gecikmeden doğacak zararlarının önüne geçilmiş oldu. Gerçi acele kamulaştırmalara karşı Danıştay da açılan davalar artık birer ikişer köylüler lehine sonuçlanıyor ama mahkeme sürecinde de atı alan Üsküdarı geçmiş oluyor. İşte Efemçukuru altın madenine arazilerini satmayan köylülerin başına gelenler, işte Yırca'da kesilen 6 000 ağaç, ya da Karaburun, Çeşme yarımadasına birbiri ardına dikilen Rüzgar güleri...

'Temiz enerji' yalanı

Söz rüzgar güllerine gelmişken, "bunlar temiz enerji, neden karşı çıkılıyor" ya da "rüzgar güneş bize yeter" sloganında kendisini bulan anlayışa da kısaca değinmek gerekiyor. Kapitalist sistem içerisinde enerji de, diğer tüm alanlar gibi sermayenin karlılık ölçeğinden baktığı bir alandır. Daha yüksek, daha kolay nasıl kar edilecekse öylesini yapar sermaye. Doğal olarak doğanın zarar görmesi, ekolojik tahribat, ekosistemin alt üst oluşu, yörenin demografik yapısındaki değişim, ekonomik yapısındaki değişikliğin sosyo kültürel etkileri gibi unsurlar ya hiç gözetilmez, ya da karşı çıkışlar olursa metazoru raporlarla, ÇED süreçleri ve "sosyal sorumluluk" projeleri ile örtülmeye, ötelenmeye çalışılır. Köyünün dibine, 24 saat uçak sesi gibi ses çıkaran RES dikilen Karaburun Yayla köylüsünün bu RES'lerden hiçbir kazancı olmadığı gibi yaşamını altüst etmesi nedeniyle büyük zararı vardır. Keçilerinin artık o RES'ler nedeniyle sütü azalmıştır, sayısı azalmıştır, kendilerinin ve keçilerinin psikolojileri

² <http://www.evrensel.net/haber/92689/altini-kaziyinca-ayrilik-cikiyor>

³ Üstün Reinart, "Biz toprağı bilirik"... sayfa...

⁴ <http://www.greenpeace.org/turkey/tr/news/yircayi-tehdit-eden-sessiz-katil-171114/>

bozulmuştur. Ada martıları artık köylerine uğramaz olmuşlardır. Bir zamanlar meraları olan alanlar RES'lere giden yollarla delik deşiktir, iletim hatlarıyla köstebek yuvası haline almıştır. Bu enerjinin neresi temizdir Yayla Köyü, Karaburun için?!

RES dibini aydınlatmıyor

Bu RES'lerde üretilen enerjinin bir kilovatu dahi buraların elektirik enerjisi için kullanılmamaktadır. Her kilovat, RES'lerin sahibi şirketlerin kasasına akan paradır. Tıpkı, Mersin Mut'daki RES'lerde üretilen elektiriğe rağmen, bu RES'lere komşu yayla evlerinin hala elektriksiz olması gibi RES dibini aydınlatmamaktadır.⁵ Buradaki RES'lerin ilk sahibi Ağaoğlu, ürettiği elektriği İstanbul'daki konutlarının satışında kampanya malzemesi olarak kullanma becerisi göstermiştir. İstanbul'da yapılan lüks konutlardan alanların elektrik faturalarının %25 indirimli olacağı pazarlamasıyla satış yapıldı.

Gizlenen enerji gerçeği

Elektirik Mühendisleri Odası'nın açıklamalarına göre elketirik azlığı değil fazlalığı söz konusudur. Üretilen 60 bin MW, tüketim 40 bin MW.⁶

Yine bir örnek verelim, Kalkım da Kazdağlarının kuzeyinde madencilik faaliyeti yürüten CVK Maden İşletmelerinin ruhsatsız tesislerinde dağları, suları zehirleyerek yaptığı madencilikten kazandığı paralar aynı şirketin İstanbul'da muslukları altın kaplı otel yapımına aktarılıyor.⁷

"Bu düzen bozuk!"

Yırca Köylüsü Ayşe Ürücü "çocukluğumuz ninemiz dedemiz burada geçti. biz sağlığımızla ekip dikmek istiyoruz. Eskisine dönmek istiyoruz biz. istemiyoruz santral. santraldan 25 kuruş para da istemiyoruz. biz köyümüzün zeytinlerini istiyoruz. arazilerimizi alıp santral yapacaklarmış. istanbul izmir otoyolu geçecek diye köyü de onradan kaldıracaklarmış. ondan sonra biz nereye gideceğiz. yakınımızda bir sınır olsa da çıksak gitsek. orda bakarlar bize. e sınırda yok nereye gideceğiz" diyordu Hayat Tv Çepeçevre Yaşam Programı kamerasına. Ürücü eskiye dönmek istiyor ama Yırca'yının eskiye dönmesi artık çok daha zor. bu söyleşiden bir hafta sonra şirket arazide köylünün kestirmemek için nöbet tuttuğu zeytinlerin 6 bin tanesini, köylüleri döve döve kesti. Aralarında bir avukatın da olduğu 4 kişiyi ellerine ters kelepçe vurup "dağa kaldırdı". Köylüye karşı jop, kelepçe, biber gazı kullandı. O yörenin insanlarıydı bu güvenlikçiler. Bir iki gün içerisinde şirketin kendilerini kovacağını bilseler elbette kendi komşusunu, köylüsünü, akrabasını böyle acımasızca dövmez, 6 bin zeytini köklemezlerdi. Ne gariptir ki zeytinlerin kesildiği gün Danıştay'ın bu acele kamulaştırma kararı ile ilgili açılan davada kararı açıklandı; "O arazi zeytinlik. termik santral kuramazsınız". Hemen herkes şirketin zeytinlerin kesilmesinden yaklaşık 1 hafta önce, 28 Ekimde alındığı ortaya çıkan Danıştay kararını önceden öğrendiği, ve bu yüzden alalacele zeytinleri kestiği yönünde. Hukukçular, Danıştayın kararı verdiği gün bunun kısa bir özetini UYAP'ta paylaşmaması önünde bir engel yok deniyor ama böylesi bir içtihat da bulunmuyor. Sonuçta 6 bin zeytinin katledilmesi üzerinden yargının bu yönü de tartışılan konular arasında oldu. Yırca köylüsü katledilen zeytinlerinin yerine, kamuoyunun da yoğun desteği ve ilgisi ile yeni zeytin fidanları dikeyiyor ama bunların ürün vermesi en erken 5-6 yıl içerisinde mümkün olabilecek. Kolin şirketinin işte bu gerçeği hesap ederek, böylesi bir katliamı göze aldığı, tarım arazisi, zeytinlik olma özelliğini kaybeden araziye köylünün elinden eninde sonunda alacağı düşüncesi ile biraz da zamana oynadığı ileri sürülüyor.

Zaman, hele bizim gibi toplumsal hafızası son derece düşük olan toplumlarda şirketler, sermaye çevreleri, için önemli bir müttefik olabilmekte.

Kapitalizm de kar temel içgüdüdür

⁵ <http://www.evrensel.net/haber/69881/res-dibini-aydinlatmaz>

⁶ <http://www.evrensel.net/haber/69486/gizlenen-enerji-gercegi>

⁷ <http://www.evrensel.net/haber/86145/musluklari-altindan-sulari-zehirden>

Yırca'lı Ayşe Ürücü, söyleşisinde karşı tepelerde yanan ormanlık alanı göstererek "termikçi şirket gitsin oraya kursun termiğini, bizim zeytinliklerimize neden kuruyor ki" diyordu. Tabii, yazının geçtiğimiz bölümlerinde de belirttiğimiz gibi kapitalizm için en uygun yer, en kolay ve en fazla karla üretim yapacağı yerdir. Yolun kıyısında, iletim hatları hazır, işçi taşıma gideri neredeyse olmayan tüm altyapısını kısa sürede halledebileceği Yırca'nın zeytinliğinden daha karlı bir yeri bulması zor tabii ki Soma'da. Neden tepeleri gitsin ki!.. Tepelerdeki boş araziler, sarp yamaçlar yerine köylünün merasına, tarlasına, köyünün yanı başına RES direkleri diken şirketlerin mantığı da aynı. "Maden neredeyse orada işlemek zorundayız, madenciliğin doğası bu" diye su havzalarında, Gediz Havzası gibi dünyanın 7 tarım cennetinden birisi olan verimli ovaların yanı başında altın ve nikel işletmeciliği, uranyum, bakır, mangan, molibden madenciliği yapan maden şirketleri de benzer gerekçelere sarılmaktadırlar. Erzincan İliç'te Fırat nehrinin en önemli kolu Karasu'ya 500 metre ötede, eğimli bir arazide siyanürle altın üretimi yapan Rio Tinto da aynı şeyi savunmaktadır; "maden burada, ne yapalım burada işleteceğiz". Bilimin "bu kadarı da olmaz" dediği yerlerde, örneğin İzmir'in 20 km uzanda, kente su sağlayan barajların havzasındaki Efemçukuru'nda ise taktik değişikliğe gidilerek, "siyanür kullanmayacağız, cevheri çıkarıp, asıcık zenginleştirip Kışladağa taşıyacağız. Orada siyanürle altını ayırıştıracağız" demektedirler. Bölgede yapılan yeraltı madenciliğini sulara etkisi, ağır metallerin yeraltı sularına karışımı, üzüm bağlarının yok olması gibi sakıncalar ise hiç gündeme getirilmemektedir.

“Biz sopaya alıştık”

Ayşe Ürücü devam ediyor; " Bir A santrali vardı, bir de B'yi getirip kondurdular Demirelin zamanında. Şimdide buraya geliyorlar bu cumhurbaşkanının sayesinde. O da gelir bize el sallar. Demirelin şapkası vardı nu sallardı, bu ne sallar bilmiyoruz temel atmaya gelince. O da sopasını sallar herhalde. O zaten hep abanın altından sopa gösteriyor. Biz yemeğe alışkınız önemli değil".

Şirket devlet dönemi

Sermaye düzeni, bazen polis-jandarma gücüyle (Gerze'de, Madran Dağı İbrahim Kavağı Köyünde, Karadeniz'in birçok yaylasında, Toroslar'da Ahmetler Köyünde vs) yaşam alanlarını sermaye talanından korumaya çalışan köylüye karşı şiddet kullanır. Bazen bu şiddet işe şirketlere düşer. Özel güvenlik maskesi altında paramiliter kuvvetleri, ya da bizzat şirket çalışanları ile Yırca'da, Bergama'da, Çanakkale'de, Efemçukurunda köylüleri, yaşam savunucularını döver, ezer, gözaltına alır. Her sermaye grubunun olduğu yerler artık onlar için "küçük birer muhtariyet"tir. Bergama Koza Altın'dan sorulur. Biga yarımadasında ekonomide, siyasette, yerel yönetimde sözü geçen en önemli güç İÇDAŞ şirkettir. Kışladağ ve Efemçukurunda TÜPRAG, Soma'da Kolin silahlı güçleri de olmak üzere birer küçük cumhuriyetçik gibi davranırlar buldukları bölgelerde. Buralara girmek bu şirketlerin iznine bağlıdır bazen. Örneğin binlerce yıllık antik kent onların özel mülküdür adeta, çekim yapılması bile bu şirketlerin iznine tabiidir. (Çanakkaledeki Parion antik kenti ve sponsoru İÇDAŞ örneğindeki gibi). AKP iktidarında "ileri demokrasi" işte tam da budur aslında; Memleketi parselleyip sermayeye peşkeş çekmek. Her parselin sorumluluğunu da bu sermaye gruplarına devretmek, bir anlamda sosyal devletten, şirket devlete geçmek. Bu yağma sofrasının başında da hep kendi partisi, kendi ideolojisi, kendi "reis"inin bulunacağı bir faşist diktatörlükle ülkeyi yönetmek. Adına da "ileri demokrasi", "Yeni Türkiye" demek...

“Bu düzeni bozacağız”

Yırca'lı Ayşe Ürün'ün sözleri ile hayli uzamış olan yazıyı sonlandıralım; "Bu kolin nasıl iştir, nasıl şeydir bilmiyorum ama bir bu değil ki. Düzeni böyle yapmışlar böyle gidiyor. Biz bu düzeni kıracağız, bu düzeni istemiyoruz. Bu düzen bozuk. Düzgün düzen getireceğiz. Yırca köyünden bir köylü olarak bu düzeni bozacağız biz, istemiyoruz. Öyle iki güvenlikçiyle, iki bilmem neyle bizi korkutacağını mı sanıyor. Aldanıyorsun eyy Kolin'in sahibi. Biz burada

savaşacağız. Sonuna kadar savaşacağız, bırakmayacağız. Kim burada öldü çoluk çocuk, onun ölüsünü de buraya gömeceğiz. Mezarlarımıza da gömmeyeceğiz, tarlamızın içine göreceğiz".

Ege Bölgesinde yaşanan çevre sorunları ve bunlara karşı verilen mücadelelerden bazılarını özetlersek;

1. Bergama Ovacık altın madeni. Türkiye'nin ilk altın madeni. Bergama Köylülerinin yaşam alanlarını korumak için verdiği mücadele Türkiye'deki çevre ve köylü mücadelesinin de dönüm noktası oldu. Hareketi "bu mücadelenin ardından dış güçler var-Alman Vakıfları var" yalanı (psikolojik harp daha doğru) ile sönmüldürdiler.⁸

Bakırçay ovasının verimli tarlaları üzerinde yıllardır siyanür liçi denen yöntemle altın ayrıştırılıyor. Maden iki atık havuzu doldurdu, üçüncüyü yapıyor.⁹ Kozak Yaylasından, Havran'dan, Kaz Dağlarından cevher getirilip Bergama Ovacık tesislerinde işleniyor. Tesisler bir siyanür ayrıştırma merkezi gibi çalışıyor. Son olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı madenin orman alanındaki izinlerini yinelemedi ve bir sene içerisinde alanı terk etmesini istedi.¹⁰ Yörede köylüler arasında kanser olayların arttığı görüşleri çok yaygın.

2. Efemçukuru Altın Madeni: İzmir'in içme suyu havzasına komşu. Kente 20 km uzaklıkta, 700 m yüksekte bir yerde. Bu maden çalışsın diye 200-300 bin kişinin içme suyu ihtiyacını karşılayacak olan Çamlı Barajı'na Bakanlık izin vermedi.¹¹ Baraj altın madeninin yanı başında yapılacaktı çünkü. Maden dört yıldır çalışıyor.. Efemçukuru köyünün suları geçtiğimiz aylarda maden kaynaklı olduğu sanılan ağır metal kirliliği nedeniyle mühürlendi. Köylülere tankerlerle su taşındı aylarca.¹² Son olarak, bilirkişi raporlarıyla bölgedeki yer altı, yerüstü su kaynaklarının kirlendiği ortaya kondu.¹³ Bu gelişmenin ardından ÇED izni iptal edilen maden eski bir ÇED raporuna dayanarak çalışıyor, üstelik kapasite artırımına gidiyor.¹⁴

3. Rüzgar Enerji Santralleri (RES): Özellikle Karaburun ve Çeşme yarımadasındaki halkın yaşam alanlarını istila eden bu santraller temiz, çevreci, yenilenebilir etiketiyle pazarlanıyor. Oysa yöre halkına eziyetten başka bir şey getirmiyor. Mahkemenin üretim lisansını iptal ettiği, uluslararası karbon piyasasının sertifika vermediği, köylülerin isyan ettiği şirketi kimseyi takmıyor. Kendilerine dava açan Karaburunluları 15 milyon liralık tazminat davası açmakla tehdit eden şirket, üretim lisansı iptal edilen 47 RES direği için apar topar yeni Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) süreci başlattı.¹⁵

⁸ <http://ozerakdemir.blogspot.com.tr/2013/01/alman-vakflar-ve-bergama-gercegi-1.html>
<http://ozerakdemir.blogspot.com.tr/2013/01/kuyudaki-tas-2-iddialar-ve-gercekler.html>
<http://ozerakdemir.blogspot.com.tr/search?q=kuyudaki+ta%C5%9F>
<http://ozerakdemir.blogspot.com.tr/2013/01/kuyudaki-tas-4-necip-hablemitoglu-kim.html>

⁹ <http://www.evrensel.net/haber/77792/koyun-tepesine-siyanur-cukuru>

¹⁰ <http://www.evrensel.net/haber/102865/ovacik-altin-madeni-kapaniyor-mu>

¹¹ http://www.sesonline.net/php/genel_sayfa.php?KartNo=50741

¹² <http://www.evrensel.net/haber/97453/su-havzasinda-susuz-kaldilar>

¹³ <http://www.evrensel.net/haber/103918/altin-madeni-suyu-kirletti-ve-bu-daha-baslangic>

¹⁴ <http://www.haberekspres.com.tr/efemcukurundaki-kirli-oyuna-dikkat-makale.3872.html>

¹⁵ <http://www.evrensel.net/haber/255848/res-sirketi-ve-bakanlik-kimseyi-takmiyor>

4. Turgutlu Çaldağı Nikel madeni. Dünyanın tarım harikası ovasından birisi olarak kabul edilen Gediz Ovasının ortasında sülfirik asit liçi yöntemiyle yapılıyor. Bilim bu madenciliğin ovayı, İzmir den Egeye kadar uzun bir alanı etkileyeceği, tarımı bitireceği, suları kirleteceği uyarısında bulunuyorlar¹⁶. Son birkaç yılda birkaç kez el değiştiren şirket geçtiğimiz haftalarda yine el değiştirdi.

5. Termik Santraller: Tam bir ağır sanayi (Siz kirli sanayi diye okuyun) yığınağının olduğu Aliağa yakınlarında 7 tane termik santral projesi var. Toprağın, havanın, suyun kirlendiği bölge kirliliğe boğazına kadar doymuş durumda¹⁷. Ege Üniversitesi Halk Sağlığı Bölümü Başkanı Prof. Dr. Ali Osman Karababa'ya göre Aliağa Türkiye'nin en sanayi yoğun kentlerinden birisi. İlçenin çok sayıda birbirinden farklı endüstriyel tesislere ev sahipliği yapıyor. Karababa, 2 bine yakın sanayi kuruluşunun bulunduğu Aliağa'daki sanayi kuruluşlarının yarattığı kirlilikle hem İzmir için hem de bölge açısından baş belası olduğunu söylüyor. 9 Eylül Üniversitesi Öğretim üyesi Dr. Ahmet Soysal'ın içinde olduğu bir ekiple, Aliağa da yaptıkları kanser araştırmasına göre; 15-30 yıl arasında Aliağa'da yaşayanların kanserden ölüm oranları 15 yılın altında yaşayanlardan 4.7 kat daha fazla.¹⁸ Bölgede demir çelikler, petro kimya tesisleri, gemi söküm, gübre fabrikaları gibi birçok ağır sanayi kuruluşu var. Bölgedeki Kyme antik kenti bu ağır sanayi kuruluşları tarafından yutulmuş durumda.

6. Aydın Söke Kisir Köyü, Manisa Köprübaşı İlçesi Kasar köyü yakınlarında eski uranyum madenlerinden kaynaklı radyoaktif kirlilik bölgedeki canlı yaşamını tehdit ediyor. Kanser vakalarının çok yoğun olduğu alanlarda kirlilik bilimsel raporlarla da ortaya konmuş durumda.¹⁹

7. Kaz Dağlarının onlarca yerinde altın madeni işletmek için yoğun bir çalışma devam ediyor. Biga yarımadası, verimli tarım ovaları ise termik santrallerin istilasına altın. Yeni kabul edilen Çevre Düzeni planı rant planı gibi.²⁰

8. Taşocakları birçok yerin olduğu gibi egenin de en önemli çevresel sorunlarından birisi olarak her geçen gün kendisini daha yoğun hissettiriyor. Kemalpaşa Akalan Köylüleri,

¹⁶ <http://www.evrensel.net/haber/114397/tarim-cenneti-mi-cehennem-cukuru-mu>

¹⁷ TMMOB İKK Aliağa Bölgesi Değerlendirme Raporu 2012
http://izmimod.org.tr/docs5/c4e4faed2f2fc3_ek.pdf

¹⁸ <http://www.evrensel.net/haber/113923/aliaga-sanayisi-izmirin-bas-belasi>

¹⁹ <http://www.evrensel.net/haber/76784/manisadaki-nukleer-skandal-raporlanmis>
<http://www.evrensel.net/haber/76833/nukleer-skandal-meclis-gundeminde>
http://www.evrensel.net/haber/77699/taek-halki-yaniltiyor#.U-i6TPl_uSo
<http://www.evrensel.net/haber/83622/dilsiz-cocuklari-egenin>
<http://www.evrensel.net/haber/76981/yillarca-kanser-korkusuyla-yasadim>
http://www.evrensel.net/haber/76621/manisada-nukleer-skandal#.U4MPOPl_uSo
<http://www.evrensel.net/haber/76699/nukleer-tehlikenin-kaygisi-dahi-yeter>
<http://www.evrensel.net/haber/77060/atom-kurumundan-skandal-aciklama-140-kat-fazla-normalmis>
<http://www.evrensel.net/haber/80354/kanser-koyde-olumu-olctuler>

²⁰ <http://www.evrensel.net/haber/99703/kentin-anayasasi-rantin-anayasasi-oldu>

Menderes Karakuyu Köylüleri, Buca Kaynaklar mahallesi taşocaklarının yaşam alanlarını talan etmesine karşı direnmeye çalışıyorlar.²¹

9. Uşak Eşme Kışladağ Altın madeni. Avrupa'nın en büyük altın madeni. Madenin resmi açılışından 15 gün önce gerçekleşen siyanür kazasında (Haziran 2006) resmi rakamlara göre 1500 kişi zehirlendi. Zehirlenmeler kan analiz raporlarında siyanür tespit edilmesine rağmen, bakteriyel zehirlenme diye geçirildi. bu kazanın olduğu dönemde hamile kalan küçükbaş hayvanların ölü ve sakat doğum oranları %80leri buldu. Maden kapasite arttırarak üretime devam ediyor.²²

²¹ <http://www.evrensel.net/haber/102936/akalan-koylulerinin-tas-ocagina-karsi-direnisi-suruyor>
<http://www.evrensel.net/haber/102845/koylu-sanki-tas-yiyecek>
<http://haber.sol.org.tr/toplum/su-uyur-sermaye-uyumaz-kil-ve-tas-ocagina-karsi-direnis-121041>

²² <http://www.evrensel.net/haber/107652/kisladagda-kuzularin-sessizligi-suruyor>